

תקצירים – שנה א' – פסיכולוגיה

בסוף כל תקציר מצוין האם בסיום הקורס יהיה מבחן או עבודה.
נתון זה לא סופי, ייתכנו שינויים.
(ברוב המקרים לא נכתבו דרישות ביניים של הקורס)

קורסי חובה

5001102 מבוא לאנתרופולוגיה א'

תיאור הקורס: הקורס יפרוש בפני הסטודנטים מושגי יסוד באנתרופולוגיה חברתית-תרבותית. נתוודע לנקודת מבט חדשה דרכה נוכל להביט באופן קצת שונה על העולם, נקודת מבט אנתרופולוגית. נכיר את המושגים "תרבות" ו"הבניה חברתית" ונבין אותם לעומק דרך דוגמאות הקשורות לגוף, אכילה, שארות, אמונה ועוד. נראה סרטים דוקומנטריים ופופולריים ודרכם נדגים את החשיבה הפרשנית האנתרופולוגית. בסוף הסמסטר הסטודנטים יידעו לזהות מושגים אנתרופולוגיים כמו קטגוריזציה, טאבו וחוקים תרבותיים, סמלים, טקסים, מיתוסים, מטאפורות, נראטיב ושיח, ה"אחר", ויחסי כוח. נתבונן בדוגמאות מתרבויות רחוקות כדי להבין בעיניים של "זר" אירועים מחיי היומיום שלנו. (בחינה)

5001202 מבוא לאנתרופולוגיה ב'

דרישות קדם: ציון עובר בקורס מבוא אנתרופולוגיה א'

לאחר שבסמסטר הראשון למדנו לבחון את העולם מנקודת המבט האנתרופולוגית והכרנו את מושגי היסוד בתחום, בסמסטר זה נכיר את הרעיונות וההיסטוריה שעיצבו את אופיה של האנתרופולוגיה, נכיר את העבודה החלוצית של פרנץ בואז וחלק מן התיאוריות, ובפרט הסטוקטורליזם של קלוד לוי שטראוס. ביחידה ללימוד עצמי תעסקו באנתרופולוגיה של תיירות, ואחר כך נפנה אל כמה מן המסגרות הבסיסיות אליהן משתייכים אנשים ודרכם הם מגדירים את עצמם – קבוצת השארות, הלאום, המדינה והדת. נביט על התרבות והחברה שבה אנו חיים מבעד לעדשה האנתרופולוגית ונלמד לפרש ולנתח את העושר האנושי. (תרגילים, בחינה)

5001121 מבוא לסוציולוגיה א'

הסוציולוגיה הינה תחום ידע העוסק בחקר החברה האנושית ובמיקומו של האדם בתוכה. הקורס יציג את הפרספקטיבות המחקריות והתיאורטיות השונות דרכן בוחנים סוציולוגים וסוציולוגיות מגוון של תופעות חברתיות ואנושיות. הקורס יתחלק למספר חטיבות: ראשיתו של הקורס תוקדש להכרות עם זווית המבט הסוציולוגית על העולם החברתי. במהלכו יוצגו גישות תיאורטיות בסיסיות וייבחנו סוגיות מרכזיות בתחום, כגון, היחיד והחברה, סולידריות וקונפליקט, סדר חברתי ושינוי חברתי, כמו גם המבנה החברתי לעומת הפעולות והחוויית היומיומית של סוכנים חברתיים. המשכו של הקורס יוקדש להכרות עם מושגי היסוד בסוציולוגיה ועם תופעות חברתיות שונות. (בחינה)

5001221 מבוא לסוציולוגיה ב'

דרישות קדם: ציון עובר בקורס מבוא לסוציולוגיה א'

מטרת הקורס היא הקנייה של כלים סוציולוגיים לניתוח ביקורתי ולהבנה שיטתית של המחשבה החברתית העכשווית. בקורס זה שהינו קורס המשך לקורס "מבוא לסוציולוגיה א'", נתעמק במגוון נושאים הנחקרים על-ידי הסוציולוגיה ונתמקד בנושאים הבאים: כגון אי שוויון, יחסי מגדר, אתניות וגזע, ארגונים, סטיה חברתית, פעולה חברתית ופוליטית, וכן עם חקר מוסדות חברתיים כמו דת, מדינה ומשפחה. במסגרת הקורס יינתנו כלים המאפשרים איתור, הכרה והבנה של תופעות חברתיות ויושם דגש על פיתוח היכולת לראות את הקשרים בין התופעות במישור החברתי הכללי לבין המציאות החברתית במישור האישי והיומיומי. הגישות והמושגים שירכשו הסטודנטים והסטודנטיות בקורס מבוא זה יהוו בסיס לקורסי המשך בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה. (בחינה)

5001111 כתיבה מדעית

מטרתו של הקורס היא להקנות לסטודנטים מיומנויות בסיסיות של קריאה וכתיבה מדעית. הקורס יכלול הכרות עם אבני הבניין של הכתיבה המדעית, הסתמכות על מקורות מדעיים, חיפוש מקורות במאגרי מידע, שימוש בהפניות וניהול ביבליוגרפיה. כמו כן, הקורס יקנה מיומנויות בקריאה של טקסטים מדעיים וכתיבה של סקירת ספרות קצרה על בסיס חיפוש ביבליוגרפי. תכני הקורס יודגמו באמצעות מאמרים במגוון נושאים ובקורס ישולב תרגול של כתיבה אקדמית. (מטלה, תרגולים בחינה)

5000140 יסודות המחשבה המערבית א'

מהו העולם, מדוע הוא נוצר וממה הוא מורכב? כיצד, אם בכלל, ניתן להכיר אותו? מהי ידיעה והאם היא אפשרית? מהו אלוהים והאם ניתן להוכיח את קיומו? האם יש מציאות אובייקטיבית והאם יש ערכים אובייקטיביים? מהי חברה צודקת ומהי מדינה צודקת? מהו יופי, ומהם תפקידיה של האמנות? בשאלות אלו ועוד עוסקת הפילוסופיה, ובקורס זה נסקור את תולדותיה ואת תולדות הפילוסופים הגדולים ושיטותיהם, למן תקופת יוון הקלאסית ועד המאה ה-18. מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים מושגי יסוד בפילוסופיה, והיכרות בסיסית עם ההיסטוריה של הפילוסופיה בתרבות המערב. (בחינה)

5000141 יסודות המחשבה המערבית ב'

מהו העולם, מדוע הוא נוצר וממה הוא מורכב? כיצד, אם בכלל, ניתן להכיר אותו? מהי ידיעה והאם היא אפשרית? מהו אלוהים והאם ניתן להוכיח את קיומו? האם יש מציאות אובייקטיבית והאם יש ערכים אובייקטיביים? מהי חברה צודקת ומהי מדינה צודקת? מהו יופי, ומהם תפקידיה של האמנות? בשאלות אלו ועוד עוסקת הפילוסופיה, ובקורס זה נסקור את תולדותיה ואת תולדות הפילוסופים הגדולים ושיטותיהם, למן המאה ה-18 ועד ימינו. מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים מושגי יסוד בפילוסופיה, והיכרות בסיסית עם ההיסטוריה של הפילוסופיה בתרבות המערב.. (בחינה)

5000004 סטטיסטיקה א'

תוכן הקורס: לימוד מושגי יסוד בסטטיסטיקה תיאורית ובהסתברות. ברמה התיאורטית תודגש הבנה של המושגים הסטטיסטיים וההיגיון העומד בבסיסם. התרגיל הפרונטאלי יסייע בהפנמה של המושגים וביישום שלהם. נושאי הקורס: מבוא למחקר ולמדידה; דרכי הצגה וארגון של התפלגויות משתנים; מדדי נטייה מרכזית ומדדי פיזור; ציוני גלם וציונים יחסיים; התפלגות השכיחויות הנורמאלית; מדדי קשר בין משתנים ומושגי יסוד בהסתברות. (בחינה)

5001067 סטטיסטיקה ב'**דרישות קדם: ציון עובר בקורס סטטיסטיקה א'**

קורס זה עוסק בהסקה סטטיסטית ויורחב לכלים נוספים בקורס סטט' ג': היכולת להסיק מסקנות על אוכלוסייה או אוכלוסיות מתוך נתונים שהתקבלו במדגמים מקריים. הקורס מלמד את תהליך ההסקה הסטטיסטית ממדגמים על האוכלוסייה ויישומו גם בתוכנת ה-SPSS. נכיר את שתי הפרדיגמות הסטטיסטיות המרכזיות במדעי החברה: בדיקת השערות ואמידה. נלמד לבצע הסקה סטטיסטית לגבי אוכלוסייה אחת, שתי אוכלוסיות או שלוש אוכלוסיות ומעלה המוגדרות על ידי משתנה בלתי תלוי אחד ונמדדות במשתנה תלוי אחד. בסיום הקורס ירכשו הסטודנטים כלים וידע בסיסי לצורך ביצוע הסקה סטטיסטית מתוצאות מדגמים לאוכלוסיות רלבנטיות. (תרגילים, מבחן).

5002054 מבוא לכלכלה התנהגותית

נלמד על שיפוטיות והחלטות כלכליות של צרכנים: לקנות, למכור, לשלם באשראי/מזומן, לחסוך, לרכוש ביטוחים ועוד. נאפיין את הגורמים הקוגניטיביים, הרגשיים והחברתיים שמשפיעים על שיפוטיות והחלטות כלכליות, וכיצד ניתן להשפיע עליהם באמצעות תמריצים חיוביים ושליילים, הנדים (Nudges), ו"לא הנדים" (Sludges). תובנות אלה מסייעות לקובעי מדיניות ציבורית לקדם באמצעות הנדים (Nudges) מטרות ראויות שמועילות לפרט ולחברה: עידוד צריכה של מוצרי מזון בריאים והפחתת צריכה של מוצרי מזון וחומרים לא בריאים; עידוד מעבר מרכישת מוצרים שמוזנים באנרגיה מזהמת לכאלה שמוזנים באנרגיה "ירוקה" (מכוניות למשל). תובנות אלה מסייעות גם לעסקים פרטיים להשפיע על צרכנים באופן שלא בהכרח טוב לצרכנים או לחברה, אבל משפר את מצבם הכלכלי של בעלי העסקים ("לא הנדים", Sludges). נלמד גם כיצד מצבי מחסור (עוני) משפיעים על תהליכי קבלת החלטות כלכליות. בקורס ישולבו מספר יחידות א-סינכרוניות. (מתרגילים ומבחן)

5001127 יסודות פיזיולוגיים של ההתנהגות א'

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים ידע על הבסיס הפיזיולוגי של ההתנהגות. בקורס נדבר על חלקה של מערכת העצבים בקביעת ההתנהגות. בסמסטר א' נעסוק בתפקוד מערכת העצבים המרכזית ברמת התאים הבודדים, ובמבנה המוח. נלמד על תאי העצב ומושגי יסוד בניורופיזיולוגיה, ניורוכימיה וניורואנטומיה. נכיר שיטת מחקר במדעי העצב, ארגון תפקוד במוח, מבנים מוחיים ותהליכים עצביים. (מטלה, בחינה)

5001227 יסודות פיזיולוגיים של ההתנהגות ב'

דרישות קדם: ציון עובר בקורס יסודות פיזיולוגיים של ההתנהגות א'
בסמסטר ב' נעסוק בהשפעה של הפעילות והאנטומיה במערכת העצבים על תפקודים שונים. נלמד על ניורטרנסמיטורים מרכזיים במערכת העצבים, על ההשפעה של תרופות וסמים ממכרים על מערכת העצבים ונדון בנירופתולוגיות שונות והשפעתן על התנהגות. כמו כן, נדון בבסיס פיזיולוגי של מערכת הראיה. בקורס זה משולבת למידת עמיתים. (מטלה, בחינה).

5001126 פסיכולוגיה חברתית א'

הפסיכולוגיה החברתית עוסקת בחקר מדעי של הדרכים בהן אנשים חושבים על, משפיעים על, ומתקשרים עם אנשים אחרים. ידע זה ניתן ליישום בכל תחומי החיים האישיים והמקצועיים, לשם הבנה טובה יותר של התנהגותם של אנשים. מטרת הקורס להקנות לכם ידע נרחב בתופעות שהפסיכולוגיה החברתית חוקרת ובתיאוריות והסברים שהיא מספקת לתופעות אלו, ולאמן אתכם ביישום הידע הזה להבנה טובה יותר של סביבתכם החברתית. הקורס יסקור את הנושאים הבאים: כיצד בני אדם מבינים ותופסים את עצמם ואנשים אחרים סביבם, כיצד נוצרות עמדות, כיצד ניתן לשנות עמדות, דעות קדומות ואפליה. **הקורס מתבסס על הרצאות בכיתה, הרצאות אורח, הרצאות מקוונות, קריאה בספרי הלימוד, הגשת תרגיל במהלך הסמסטר ומבחן סיום.**

5001226 פסיכולוגיה חברתית ב'

דרישות קדם: פסיכולוגיה חברתית א'

הפסיכולוגיה החברתית עוסקת בחקר מדעי של הדרכים בהן אנשים חושבים על, משפיעים על, ומתקשרים עם אנשים אחרים. ידע זה ניתן ליישום בכל תחומי החיים האישיים והמקצועיים, לשם הבנה טובה יותר של התנהגותם של אנשים. מטרת הקורס להקנות לכם ידע נרחב בתופעות שהפסיכולוגיה החברתית חוקרת ובתיאוריות והסברים שהיא מספקת לתופעות אלו, ולאמן אתכם ביישום הידע הזה להבנה טובה יותר של סביבתכם החברתית. הקורס יסקור את הנושאים הבאים: כיצד אנו מושפעים על ידי סביבתנו ומשפיעים על אחרים; משיכה בין אישית, תוקפנות, ועזרה; מהי השפעתן של קבוצות על יחידים וכיצד יחידים, בפרט מנהיגים, פועלים בקבוצות ועל קבוצות. **הקורס מתבסס על הרצאות בכיתה, הרצאות אורח, הרצאות מקוונות, קריאה בספרי הלימוד, הגשת תרגיל במהלך הסמסטר ומבחן סיום.**

5002127 מבוא לפסיכולוגיה

הקורס יתמקד בהיבטים של הפסיכולוגיה כמדע אמפירי. במסגרת הקורס נכיר תחילה את שיטות המחקר הנהוגות בפסיכולוגיה, ואחר-כך נתמקד בתחומים שונים המהווים את הבסיס להתנהלות של הפרט בעולם. הקורס יציג את התופעות הבסיסיות בתחומים קוגניטיביים של קשב ותפיסה, למידה וזיכרון. בהמשך נלמד על תופעות הדחק, ונכיר את התחום של פסיכופתולוגיה ופסיכותרפיה. בכל אחד מהתחומים יוצגו תיאוריות, ומחקרים מרכזיים ויידונו ההשלכות שלהם להבנת ההתנהגות האנושית בחיי היומיום. הקורס כולל תרגול פרונטלי שיתמקד בפיתוח מיומנויות של קריאת טקסטים אקדמיים. בתום הקורס הסטודנטים יהיו בעלי ידע בסיסי בנושאי ליבה בפסיכולוגיה כדיסציפלינה מדעית מחקרית ויישומית, ובעלי מיומנויות בסיסיות של קריאת טקסטים אקדמיים. חובות הקורס: נוכחות בשיעורים ובתרגולים, הגשת תרגילים, מבחן בסיום הסמסטר. השתתפות במחקרים בהיקף של 10 שעות במהלך השנה. ההשתתפות במחקרים מבטיחה שקורס זה יהיה שקול לקורס מבוא לפסיכולוגיה באוניברסיטאות, ומטרתה לחשוף את הסטודנטים לאופן בו מתנהלים מחקרים בפסיכולוגיה, ולחוויה של השתתפות במחקר פסיכולוגי

5000179 פסיכולוגיה התפתחותית א'

הקורס יסקור מושגי יסוד, תיאוריות מרכזיות, ודרכי מחקר אופייניות לפסיכולוגיה ההתפתחותית. בקורס יודגש הקשר בין תיאוריה, מחקר וטיפול, כקשר המהווה אבן יסוד בחשיבה ההתפתחותית. במהלך הקורס נתבונן בהתפתחות האדם, מן העוברות ועד הילדות, תוך מתן דגש מיוחד להתפתחות הקוגניטיבית, הרגשית והחברתית, ונעזר בדוגמאות מן המחקר ומחדר הטיפוליים. (מתרגיל ומבחן).

5001179 פסיכולוגיה התפתחותית ב'

דרישות קדם: ציון עובר בקורס פסיכולוגיה התפתחותית א'

הקורס עוקב אחרי התהליכים הפיזיולוגיים, הקוגניטיביים, הרגשיים והחברתיים של ההתפתחות האנושית מגיל ההתבגרות ועד הזקנה, תוך שילוב בין תיאוריות פסיכולוגיות לבין מחקר אמפירי עדכני. (תרגיל אמצע, בחינה)

קורסי בחירה בסוציולוגיה-אנתרופולוגיה

5002168 חירום וחוסן בקהילה

מצבי חירום מהטבע (ובהם: רעידות אדמה, שיטפונות ומגפות) או מידי אדם (ובהם: טרור ומלחמות) הופכים שכחים ודרמטיים יותר בעשורים האחרונים. כדי שקהילות תוכלנה להיערך לקראת מצבי חירום, לתפקד במהלכם ולחזור לתפקוד תקין (או משופר) לאחריהם הן נדרשות לרכוש ידע מוקדם אודות דרכי היערכות, יכולת התארגנות, מנהיגות, הון חברתי ועוד. אלה משמשים, בין היתר, כמרכיבים שיכולים לתמוך את חוסן החברתי של קהילות ולסייע להן להתמודד עם החירום, לנהל ולהתאושש לאחריו. מטרת הקורס היא להכיר ולהבין את אופן פעולת המנגנונים החברתיים, הארגוניים, הממשלתיים והאחרים המסייעים לקהילות לבנות מוכנות לחירום בפני "הפרעות" מידי אדם או מהטבע ועל ידי כך לחזק את חוסן הקהילתי. (בחינה)

5002190 תרבות ומגדר מחפשות נפש: היבטים של תרבות ומגדר בבריאות הנפש

בעת שאנו מחפשים מסגרת טיפולית עבור עצמנו או עבור יקירינו, אנו נוטים להתמקד בשאלות מקצועיות: האם המטפל או המטפלת מקצועיים? האם הם קשובים? האם יש להם ניסיון? האם הם רואים את צורכי המטופל לנגד עיניהם? לעומת זאת, שאלות הנוגעות למגדר של המטפלת (גבר או אישה) ולרקע התרבותי שלו.ה הופכות לעיתים לשוליות. עם זאת, ממדי התרבות והמגדר נוכחים בכל רגע ורגע במפגש הטיפולי, גם כאשר איננו מודעים להם. המרחב הטיפולי נשלט על-ידי תפיסה מקצועית – פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, רפואי בעיסוק, רפואה, קלינאות תקשורת וכדומה – המבוססת על תחומי ידע פורמליים, אובייקטיביים ומדעיים. ההנחה הרווחת היא שתחומים אלו, בהיותם מקצועיים, אינם תלויים במאפיינים תרבותיים או מגדריים, אלא נשענים על הידע בלבד. כך נוצר שיח אוניברסלי ופרופסיונלי שלכאורה אינו מושפע מהיבטים מגדריים או תרבותיים. בקורס שלנו נבחן מחדש הנחה זו, ונבדוק כיצד גם זירות הנתפסות כמקצועיות בלבד מושפעות ממגדר ומתרבות. המפגש בין קטגוריות חברתיות שונות – מגדר, תרבות ותחום ידע – יעמוד במרכז הקורס. בהתאם לכך, בחלקו הראשון של הקורס נלמד להכיר את עדשת המגדר ומושגי היסוד בתחום, נעמיק בהתפתחות המחשבה הפמיניסטית ונעסוק בקצרה בהשפעת המגדר על זירות חברתיות מגוונות. בחלק השני נתמקד במושגים הקשורים לתרבות, למפגש בין-תרבותי וליחסי הכוח בין קבוצות.

בחלקו האחרון של הקורס נביט בזירות טיפוליות שונות ונבחן כיצד תרבות ומגדר מעצבים את התפקיד ואת המרחב הטיפולי. מתוך כך, נכיר בחשיבותו של טיפול הרגיש למגדר ולתרבות, ונבין את תרומתו לבריאות הנפש של המטופלים והמטופלות (מטלה).

5002166 מבוא לארגונים

ארגונים הם הבסיס של החברה בה אנו חיים וגם הבסיס לכל מה שנלמד בהתמחות במשאבי אנוש ובייעוץ ארגוני. קורס זה נועד להעניק לכם את תשתית להבנתם של ארגונים. נתחיל עם שאלות כמו מהו ארגון? אלו סוגים ואלו מבנים של ארגונים קיימים? מהן הגישות התיאורטיות הבסיסיות להבנתם של ארגונים? נמשיך בדיון על היבטים בסיסיים בחיי הארגון: הדינמיקה בצוותי עבודה ובקבוצות בלתי-פורמליות, תקשורת בארגון, למידה ארגונית, תרבות ארגונית, כוח ושליטה בארגונים, מנהיגות הארגונים, ולבסוף שינוי ארגוני והתנגדות לו. (מטלת ביניים, בחינה מסכמת).

5000045 מבוא לניהול משאבי אנוש

חקר הזיכרון הקולקטיבי נתפס ככלי להבנת זהותה של קבוצה (משפחה, כפר, יחידה צבאית וכדומה). בעוד שלעיתים זיכרון כולל סיפורים מיתיים, בפעמים אחרות הוא קשור באופן הדוק לעובדות היסטוריות. ייתכן שמבחינה היסטורית היה אדם ושמדוד המלך, והיתה ממלכה בשליטתו, אך האם כל מה שמסופר עליו בתנ"ך 'אמיתי'? אם אמיתי הוא או שלא, מה ניתן ללמוד ממנו? הקורס יבקש לברר כיצד זיכרונות מיוצרים דרך סיפורים שבעל פה ובכתב, אתרים, טקסים, וחפצים וכיצד יש נושאים מושתקים, שמעיד על מה ניתן לזכור מבלי לדבר עליו או עדיף בכלל לשכוח. במהלך הקורס נעמיק במשמעות של זיכרון "קולקטיבי" ונברר כיצד ניתן להבין אותו טוב יותר דרך מושגים כגון תהליכי היזכרות, זיכרונות אישיים מול משפחתיים ודוריים, יוזמות הנצחה, מחוזות זיכרון ועוד. המקרה שנבחן מקרוב הוא הזיכרון הקולקטיבי בהקשר של הסכסוך הישראלי-פלסטיני. (מתרגילים ובחינה).